

Zaadplanten zonder bloemen

De groep coniferen waaronder de naaldbomen

Er zijn twee grote groepen planten die zaden maken. De éne groep maakt zaden door te bloeien, de andere groep maakt zaden zonder te bloeien.

We beschrijven hier de tweede groep: planten zonder bloemen.

We noemen deze planten coniferen, wat kegeldragers betekent. Ze hebben namelijk meestal kegels, waarin hun zaden groeien. Zaden van deze coniferen groeien tussen schubben van deze kegels in de open lucht. De zaden zijn dus onbedekt. Daarom noemen we ze naaktzadigen.

Naaldbomen zijn bekende naaktzadigen. In de kegels van naaldbomen kun je vaak hun naakte zaden zien zitten, als een dier ze er niet al tussenuit heeft geknabbeld.

Coniferen bestaan uit de volgende onderdelen:

- Wortels
- Stam
- Naalden
- Kegels

De wortels zorgen ervoor dat de plant stevig in de grond staat. Daarnaast zuigen ze water en zouten op uit de grond.

Vervolgens vervoert een stengel dit opgezogen water en de zouten naar de rest van de plant. Zo krijgen álle naalden en kegels wat ze nodig hebben.

De naalden vangen zonlicht op en maken daar met behulp van kooldioxide voedsel van; suikers! We noemen dit fotosynthese. Met die suikers kan de plant groeien.

De kegels zijn belangrijk voor de voortplanting. In de kegels groeien zaden. Uit de zaden kunnen weer nieuwe planten groeien.

Bestuiving

Om kegels te bevruchten, gebruikt de natuur bestuiving. Stuifmeelkorrels uit de ene kegel moeten terechtkomen op een andere kegel van dezelfde soort.

Er bestaan twee manieren van bestuiven: windbestuiving en insectenbestuiving. Coniferen maken altijd gebruik van windbestuiving.

Naaldbomen

Binnen de coniferen zijn de naaldbomen een belangrijke groep. Er zijn hele wouden vol naaldbomen.

We kennen drie hoofdsoorten naaldbomen: sparren, dennen en lariksen. Je kunt deze drie hoofdsoorten uit elkaar houden door de manier waarop hun naalden uit de takken groeien. En een handig ezelsbruggetje maakt het nog makkelijker onthouden:

Sparren hebben naalden die allemaal in hun eentje uit de takken van de sparrenboom groeien. Spar begint met de S van solo, wat alleen betekent.

Dennen hebben naalden die allemaal in groepjes van twee uit de takken van de dennenboom groeien. Den begint met de D van duo, wat tweetal betekent.

Larixen hebben naalden die allemaal in groepjes van grotere aantallen dan twee uit de takken van de larix groeien. Larix begint met de L van legio, wat ontelbaar betekent, dus in ieder geval meer dan twee!

Groenblijvers

Er bestaan ongeveer 600 soorten naaldbomen. Die zijn allemaal in die drie hoofdgroepen in te delen. De meeste naaldbomen blijven het hele jaar door groen. Ze kennen dus geen bladval, zoals de loofbomen hebben. Alleen de larix verliest in het koude, donkere seizoen wel zijn naalden.

Juist omdat ze groen blijven, halen we in de winter een naaldboom in huis. Die staat symbool voor het leven en de vruchtbare periode die er weer zal volgen na de koude en donkere dagen. We hangen hem vol met lichtjes en andere versierselen en noemen hem natuurlijk: de kerstboom.

Kerstbomen

Onze kerstbomen zijn eigenlijk altijd sparrenbomen. Naaldboompjes dus waarbij de naalden allemaal enkel op de takken staan en niet in groepjes van twee of meer.

Waarom wordt er dan nog zo vaak 'Oh, dennenboom!' gezongen?

Nou, dat komt door een vertaalfoutje van vroeger. In vroeger tijden gebruikten mensen meestal een zilverspar als kerstboom. In Duitsland heet een zilverspar 'Die Tanne'. En ze zongen daar dan ook 'Oh Tannebaum!' Tanne lijkt natuurlijk meer op den dan op spar, dus vertaalden wij het tot 'Oh dennenboom'.

Een Spar in het algemeen heet in het Duits 'Fichte' en een den heet daar 'Kiefer'. Dat lijkt dus helemaal niet op onze woorden voor deze naaldbomen.